

NAPOMNIENIA

W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen. Oto są słowa świętych napomnień czcigodnego Ojca naszego świętego Franciszka do wszystkich braci .

[1. CIAŁO PAŃSKIE]

1Pan Jezus powiedział swoim uczniom; Ja jestem drogą, prawdą i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej, jak tylko przez Mnie. 2Jeśli znalazłbyście Mnie, znalazłbyście z pewnością i mojego Ojca; i odtąd Go znacie i zobaczyliście Go. 3Mówi do Niego Filip: Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy. 4Mówi mu Jezus: Tak długo jestem z wami, a nie poznaliście Mnie? Filipie, kto widzi Mnie, widzi i Ojca (J 14, 6-9) mego.

5Ojciec mieszka w światłości niedostępnej (por. 1Tm 6, 16) i Duchem jest Bóg (J 4, 24), i Boga nikt nigdy nie widział (J 1, 18). 6Dlatego tylko w duchu można Go oglądać, bo duch jest tym, który ożywia; ciało na nic się nie przyda (J 6, 64).

7Ale i Syna w tym, w czym jest równy Ojcu, nikt nie może inaczej oglądać niż Ojca ani inaczej niż Ducha Świętego. 8Dlatego potępieni są wszyscy, którzy widzieli Pana Jezusa według człowieczeństwa, ale nie dostrzegli i nie uwierzyli według ducha i bóstwa, że jest on prawdziwym Synem Bożym. 9Tak samo potępieni są ci wszyscy, którzy widzą sakrament [Ciała Chrystusowego], dokonywany słowami Pana na ołtarzu przez ręce kapłana pod postacią chleba i wina, ale nie dostrzegają i nie wierzą według ducha i bóstwa, że jest to prawdziwie Najświętsze Ciało i Krew Pana naszego Jezusa Chrystusa. 10Poświadcza to sam Najwyższy słowami: To jest ciało moje i krew mego Nowego Przymierza [która za wielu będzie wylana] (por. Mk 14, 22. 24); i: 11Kto pożywa ciało moje i pije krew moją, ma życie wieczne (por J 6, 55). 12Stąd Duch Pański przebywający w wiernych swoich, jest tym, który przyjmuje Najświętsze Ciało i Krew Pana. 13Wszyscy inni, którzy nie mają udziału w tym Duchu, a ośmielają się przyjmować je, sąd sobie jedzą i piją (por. 1Kor 11, 29). 14Dlatego: Synowie ludzcy, dokąd będziecie twardego serca? (Ps 4, 3). 15Dlaczego nie poznajecie prawdy i nie wierzycie w Syna Bożego? (por. J 9, 35). 16Oto uniża się co dzień (por. Flp 2, 8) jak wtedy, gdy z tronu królewskiego (por. Mdr 18, 15) zstąpił do łona Dziewicy. 17Codziennie przychodzi do nas w pokornej postaci. 18Co dzień zstępuje z łona Ojca na ołtarz w rękach kapłana. 19I jak ukazał się świętym apostołom w rzeczywistym cielesnym, tak i teraz ukazuje się nam w świętym Chlebie. 20I jak oni swoim wzrokiem cielesnym widzieli tylko Jego Ciało, lecz wierzyli, że jest Bogiem, ponieważ oglądali Go oczyma ducha, 21tak i my, widząc chleb i wino oczyma cielesnymi, starajmy się dostrzegać i wierzyć mocno, że jest to jego żywe i prawdziwe Najświętsze Ciało i Krew. 22I w taki sposób Pan jest zawsze ze swymi wiernymi, jak sam mówi: Oto Ja jestem z wami aż do skończenia świata (por. Mt 28, 20).

[2. ZŁO SAMOWOLI]

1Pan powiedział do Adama: Z każdego drzewa jedz; ale z drzewa wiadomości dobrego i złego nie jedz (por Rdz 2, 16-17). 2Z każdego drzewa rajskiego mógł jeść, ponieważ dopóki nie wykroczył przeciw posłuszeństwu, nie zgrzeszył. 3Ten bowiem jada z drzewa poznania dobra, kto przywłaszcza sobie swoją wolę i wynosi się z dobra, jakie Pan mówi i działa w nim. 4I tak z podszeptu szatana i z powodu przekroczenia przykazania stało się to owocem poznania złą. 5A za to trzeba ponieść karę.

[3. POSŁUSZEŃSTWO DOSKONAŁE]

1Pan mówi w Ewangelii: Kto nie wyrzekłby się wszystkiego, co posiada, nie może być moim uczniem (por. Łk 14, 33); 2i: Kto chciałby zachować swoje życie, straci je (Łk 9, 24). 3Ten człowiek opuszcza wszystko, co ma, i traci swoje ciało, który siebie samego oddaje całkowicie pod posłuszeństwo w ręce swego przełożonego. 4I cokolwiek czyni i mówi, jeśli wie, że nie sprzeciwia się to jego woli, jest

to prawdziwe posłuszeństwo, byleby to, co czyni, było dobre. 5I choćby podwładny widział coś lepszego i pożyteczniejszego dla swej duszy niż to, co nakazuje przełożony, niech dobrowolnie złoży Bogu z tego ofiarę i niech stara się spełnić życzenie przełożonego. 6To jest bowiem posłuszeństwo z miłości (1P 1, 22), ponieważ miłe jest Bogu i bliźniemu.

7Jeśli przełożony wyda jakieś polecenie niezgodne z jego [podwładnego] sumieniem, wolno mu nie posłuchać, niech go jednak nie opuszcza. 8A jeśli z tego powodu będzie przez kogoś prześladowany, niech go dla Boga miłuje. 9Kto bowiem woli znosić prześladowanie niż odłączyć się od braci, ten trwa rzeczywiście w doskonałym posłuszeństwie, bo życie swoje oddaje za braci swoich (por. J 15, 13).

10Jest bowiem wielu zakonników, którym się wydaje, że widzą lepsze rzeczy do zrobienia niż te, które nakazują przełożeni; ci oglądają się wstecz (por. Łk 9, 62) i powracają do wymiotów własnej woli (por. Prz 26, 11; 2 P 2, 22). 11Ci są mordercami i swoim złym przykładem gubią wiele dusz.

[4. NIKT NIE POWINIEN PRZYWŁASZCZAĆ SOBIE PRZEŁOŻEŃSTWA]

1Nie przyszedłem, aby Mi służyto, lecz aby służyć (por. Mt 20, 28) mówi Pan. 2Ci, którzy są postawieni nad innymi, tak powinni się chlubić z tego przełożenia, jakby zostali wyznaczeni do obowiązku umywania nóg braciom. 3I jeśli utrata przełożenia zasmuca ich bardziej, niż utrata obowiązku umywania nóg, tym więcej napełniają sobie trzosi z niebezpieczeństwem dla duszy (por. J 12, 6) .

[5. NIKT NIE POWINIEN UNOSIĆ SIĘ PYCHA, LECZ NIECH CHLUBI SIĘ W KRZYŻU PAŃSKIM]

1Człowieku zastanów się, do jak wysokiej godności podniósł cię Pan Bóg, bo stworzył cię i ukształtował według ciała na obraz umiłowanego Syna swego i na podobieństwo według ducha (por. Rdz 1, 26). 2I wszystkie stworzenia, które są pod niebem, służą na swój sposób swemu Stwórcy, uznają Go i słuchają lepiej niż ty. 3I nawet złe duchy nie ukrzyżowały Go, lecz to ty wraz z nimi ukrzyżowałeś Go i krzyżujesz nadal przez upodobanie w wadach i grzechach.

4Z czego więc możesz się chlubić? 5Choćbyś bowiem był tak bystry i mądry, że posiadałbyś wszelką wiedzę (por. 1Kor 13, 2) i umiał wyjaśniać wszystkie rodzaje języków (por. 1Kor 12, 10. 28) i badać wnikliwie tajemnice niebieskie, nie możesz się chlubić tym wszystkim; 6bo jeden szatan poznał rzeczy niebieskie i teraz zna sprawy ziemskie lepiej niż wszyscy ludzie, chociaż mógłby być jakiś człowiek, który otrzymałby od Pana szczególne poznanie najwyższej mądrości. 7Tak samo, gdybyś był piękniejszy i bogatszy od wszystkich i gdybyś nawet cuda czynił, tak że wyrzucałbyś złe duchy, wszystko to zwraca się przeciwko tobie i nie należy do ciebie, i nie możesz się tym wcale chlubić. Lecz w tym możemy się chlubić: w słabościach naszych (por. 2Kor 12, 5) i w codziennym dźwiganiu świętego krzyża Pana naszego Jezusa Chrystusa (por. Łk 14, 27).

[6. NAŚLADOWANIE PANA]

1Bracia, spoglądajmy na dobrego Pasterza, który dla zbawienia swych owiec wycierpiał mękę krzyżową. 2Owce Pana poszły za Nim w ucisku i prześladowaniu, w upokorzeniu i głodzie, w chorobie i doświadczeniu, i we wszystkich innych trudnościach; i w zamian za to otrzymały od Pana życie wieczne.

3Stąd wstyd dla nas, sług Bożych, że święci dokonywali wielkich dzieł, a my chcemy otrzymać chwałę i cześć, opowiadając o nich.

[7. ZA WIEDZĄ POWINNY IŚĆ DOBRE CZYNY]

1Apostoł mówi: Litera zabija, a duch ożywia (2Kor 3, 6). 2Litera zabija tych, którzy pragną poznać tylko same słowa, aby uchodzić za mądrzejszych od innych i zdobyć wielkie bogactwa, i rozdać je

krewnym i przyjaciółom.

3I tych zakonników zabija litera, którzy nie chcą postępować według ducha Pisma Bożego, lecz pragną raczej poznawać tylko słowa i wyjaśniać je innym.

4I tych ożywia duch Pisma Bożego, którzy żadnej wiedzy, jaką posiadają i pragną osiąść, nie przypisują ciału, lecz słowem i przykładem odnoszą do Najwyższego Pana Boga, do którego należy wszelkie dobro.

[8. NALEŻY UNIKAĆ GRZECHU ZAZDROŚCI]

1Apostoł mówi: Nikt nie może powiedzieć: Pan Jezus bez pomocy Ducha Świętego (1Kor 12, 3); 2i: Nie ma nikogo, kto by czynił dobro, nie ma ani jednego (Rz 3, 12). 3Ktokolwiek więc zazdrości bratu swemu dobra, jakie Pan mówi i czyni w nim, dopuszcza się grzechu bluźnierstwa, bo zazdrości samemu Najwyższemu, który mówi i czyni wszelkie dobro.

[9. MIŁOŚĆ]

1Pan mówi: Miłujcie nieprzyjaciół waszych [czyńcie dobrze tym, którzy was nienawidzą i módlcie się za prześladowającymi i spotwarzającymi was] (Mt 5, 44). 2Ten bowiem rzeczywiście kocha swego nieprzyjaciela, kto nie boleje nad doznawaną krzywdą, 3lecz dla miłości Bożej smuci się grzechem jego duszy. 4I czynem okazuje mu miłość.

[10. UMARTWIENIE CIAŁA]

1Wielu jest takich, którzy, grzesząc lub doznając krzywdy, składają winy na nieprzyjaciela lub bliźniego. 2Lecz nie tak jest: każdy bowiem ma w swej mocy nieprzyjaciela, mianowicie ciało, przez które grzeszy. 3Dlatego błogosławiony ten sługa (Mt 24, 46), który mając w swej władzy takiego nieprzyjaciela, będzie zawsze trzymał go związanego i roztropnie miał się przed nim na bacności. 4Dopóki bowiem tak będzie postępował, żaden inny nieprzyjaciel, widzialny czy niewidzialny, nie będzie mógł mu szkodzić.

[11. NIKT NIE POWINIEN SIĘ GORSZYĆ GRZEHEM BLIŻNIEGO]

1Studze Bożemu tylko jedno nie powinno się podobać: grzech. 2I jakkolwiek grzech jakaś osoba popełniłaby i z tego powodu sługa Boży niepokoiłby się i gniewał, ale nie z miłości, gromadzi sobie winę (por. Rz 2, 5). 3Ten sługa wie dzie życie prawe, wolne od przywiązań, który się nie denerwuje i nie gniewa na nikogo. 4I błogosławiony jest ten, który nic sobie nie zatrzymuje, oddając co jest cesarskiego, cesarzowi, a co jest Bożego, Bogu (Mt 22, 21).

[12. JAK ROZPOZNAĆ DUCHA PAŃSKIEGO]

1Tak można poznać, czy sługa Boży ma ducha Pańskiego: 2Jeśli jego ciało nie będzie wynosiło się pychą – bo ono zawsze jest przeciwne wszelkiemu dobru – z tego powodu, że Pan czyni przez niego jakieś dobro, 3lecz jeśli we własnych oczach uważałby się raczej za lichszego i mniejszego od wszystkich innych ludzi.

[13. CIERPLIWOŚĆ]

1Błogosławieni pokój czyniący, bo nazwani będą synami Boga (Mt 5, 9). Nie może poznać sługa Boży, ile ma cierpliwości i pokory, dopóki się wszystko dzieje po jego myśli. 2Gdy zaś przyjdzie czas, kiedy ci, którzy powinni postępować według jego woli, zaczną mu się sprzeciwiać; ile wtedy okaże cierpliwości i pokory, tyle jej ma, nie więcej.

[14. UBÓSTWO DUCHA]

1Błogosławieni ubodzy duchem, bo do nich należy królestwo niebieskie (Mt 5, 3). 2Wielu jest takich, którzy oddając się gorliwie modlitwom i obowiązkom, nękają swe ciała licznymi postami i umartwieniami, 3lecz z powodu jednego tylko słowa, które zdaje się być krzywdą dla ich ciała, lub z powodu jakiejś rzeczy, której się ich pozbawia, wzburzają się i wpadają w gniew. 4Ci nie są ubodzy duchem. Kto bowiem jest rzeczywiście ubogi duchem, ten nienawidzi siebie samego (por. Łk 14, 26) i kocha tych, którzy uderzają go w policzek (por. Mt 5, 39).

[15. POKÓJ]

1Błogosławieni pokój czyniący, bo nazwani będą synami Boga (Mt 5, 9). 2Ci przynoszą naprawdę pokój, którzy wśród wszystkich cierpień, jakie ich spotykają na tym świecie, dla miłości Pana naszego Jezusa Chrystusa zachowują pokój duszy i ciała.

[16. CZYSTOŚĆ SERCA]

1Błogosławieni czystego serca, bo oni będą oglądać Boga (Mt 5, 8). 2Prawdziwie czystego serca są ci, którzy gardzą dobrami ziemskimi, szukają niebieskich i nie przestają nigdy czystym sercem i duszą uwielbiać i widzieć Pana, Boga żywego i prawdziwego.

[17. POKORNY SŁUGA BOŻY]

1Błogosławiony jest ten sługa (Mt 24, 46), który nie wynosi się z powodu dobra, jakie Pan mówi i czyni przez niego, bardziej niż z tego, jakie Pan mówi i czyni przez innego. 2Grzeszy ten człowiek, który chce więcej otrzymać od swego bliźniego niż dać z siebie Panu Bogu.

[18. MIŁOSIĘDZIE WOBEC BLIŹNIEGO]

1Błogosławiony człowiek, który znosi swego bliźniego z jego ułomnościami, tak jak chciałby, aby jego znoszono, gdyby był w podobnym położeniu. 2Błogosławiony sługa, który Panu Bogu oddaje wszystkie dobra, kto bowiem cokolwiek zatrzymuje dla siebie, ukrywa w sobie pieniądze Pana Boga swego (por. Mt 25, 18) i to, co sądził, że ma, będzie mu odjęte (por. Łk 8, 18).

[19. DOBRY I POKORNY ZAKONNIK]

1Błogosławiony sługa, który nie uważa się za lepszego, gdy go ludzie chwalą i wywyższają, niż wówczas, gdy go uważają za słabego, prostego i godnego pogardy; 2ponieważ człowiek jest tym tylko, czym jest w oczach Boga i niczym więcej .

3Biada temu zakonnikowi, który został wyniesiony do wysokiej godności i sam nie chce dobrowolnie ustąpić. 4A błogosławiony jest ten sługa (Mt 24, 46), który został wyniesiony wysoko nie z własnej woli i pragnie być zawsze pod stopami innych.

[20. DOBRY I PRÓŻNY ZAKONNIK]

1Błogosławiony ten zakonnik, który znajduje zadowolenie i radość tylko w najświętszych słowach i dziełach Pana 2i pociąga przez nie ludzi do miłości Boga w radości i weselu (por. Ps 50, 51). 3Biada temu zakonnikowi, który ma upodobanie w słowach płochych i próżnych i przez nie skłania ludzi do śmiechu.

[21. PRÓŻNY I GADATLIWY ZAKONNIK]

1Błogosławiony sługa, który gdy mówi, nie ujawnia wszystkich swoich spraw w nadziei nagrody i nie jest skory do mówienia (por. Prz 29, 20), lecz przewiduje roztropnie, co powinien mówić lub opowiadać. 2Biada temu zakonnikowi, który dobra, jakich mu Pan udziela, chce ludziom okazywać słowami, by zdobyć uznanie, zamiast ukrywać je w sercu swoim (por. Łk 2, 19. 51), a innym

ukazywać przez czyny. 3Otrzyma on zapłatę swoją (por. Mt 6, 2. 5. 16), a słuchacze odnoszą mało korzyści.

[22. ZNOSZENIE OSKARŻEŃ]

1Błogosławiony sługa, który czyjeś uwagi, oskarżenia i upomnienia znosi tak cierpliwie, jakby pochodziły od niego samego. 2Błogosławiony sługa, który udzielane mu upomnienia przyjmuje spokojnie, słucha skromnie, pokornie wyznaje swą winę i chętnie wynagradza. 3Błogosławiony sługa, który nie jest skory do usprawiedliwiania się i znosi pokornie wstyd i naganę za winę, choćby się nawet jej nie dopuścił.

[23. POKORA]

1Błogosławiony sługa, który okazuje się równie pokorny wśród swych podwładnych, jak wśród swych panów. 2Błogosławiony sługa, który zawsze pozostaje pod różgą karności. 3Sługą wiernym i roztropnym (por. Mt 24, 45) jest ten, który nie zaniedbuje pokuty za wszystkie swoje przewinienia: wewnętrznie przez skruchę, a zewnętrznie przez wyznanie winy i uczynki wynagradzające

[24. PRAWDZIWA MIŁOŚĆ]

Błogosławiony sługa, który tak kochałby swego brata chorego, który nie może mu oddać przysługi, jak kocha zdrowego, który może mu pomóc.

[25. PRAWDZIWA MIŁOŚĆ]

Błogosławiony sługa, który tak kochałby i szanował swego brata będącego daleko od niego, jak gdyby był z nim i nie mówiłby w jego nieobecności tego, czego nie mógłby powiedzieć z miłością w jego obecności.

[26. SŁUDZY BOŻY POWINNI SZANOWAĆ DUCHOWNYCH]

1Błogosławiony sługa, który ma zaufanie do duchownych uczciwie żyjących według zasad Kościoła rzymskiego. 2A biada tym, którzy nimi gardzą; choćby bowiem byli oni grzesznikami, jednak nikt nie powinien ich sądzić, bo Pan sam zastrzega sobie prawo sądu nad nimi. 3O ile bowiem większa jest ich posługa wobec Najświętszego Ciała i Krwi Pana naszego Jezusa Chrystusa, które oni sami przyjmują i sami tylko innym udzielają, 4o tyle większy grzech mają ci, którzy grzeszą przeciwko nim niż przeciwko wszystkim innym ludziom na tym świecie.

[27. CNOTY, KTÓRE USUWAJĄ WADY]

1Gdzie jest miłość i mądrość, tam nie ma ani bojaźni, ani niewiedzy. 2Gdzie jest cierpliwość i pokora, tam nie ma gniewu, ani zamętu. 3Gdzie jest ubóstwo z radością, tam nie ma ani chciwości, ani skąpstwa. 4Gdzie jest pokój i rozmyślanie, tam nie ma ani zatroskania, ani roztargnienia. 5Gdzie jest bojaźń Pańska, która strzeże domu swego (por. Łk 11, 21), tam nieprzyjaciel nie ma możliwości wejścia. 6Gdzie jest miłosierdzie i delikatność, tam nie ma ani zbytku, ani zatwardziałości serca.

[28. DOBRO NALEŻY UKRYWAĆ, ABY GO NIE STRACIĆ]

1Błogosławiony sługa, który w niebie gromadzi (por Mt 6, 20) dobra, jakie Pan mu okazał i nie pragnie ujawniać ich ludziom dla zdobycia uznania, 2bo sam Najwyższy okaże jego czyny tym, którym zechce. 3Błogosławiony sługa, który tajemnice Pańskie zachowuje w sercu swoim (por. Łk 2, 19. 51).